

משטרת ישראל

וועדת גורן

4 פברואר 2010

השוטר ושליחותו

◆ מדברי ראש הממשלה דוד בן גוריון בטקס הסיום של המחזור הראשון בבסיס האימונים בשפרעם:

”הצבא הוא ביטחון המדינה, המשטרה – כבודה.

הצד השווה שבהם שאלה ואלה מלומדי מלחמה, אנשי סדר ומשמעת, שחובה קודמת אצלם לכל, אפילו לחיים. בעוד שהצבא כוחו כלפי חוץ, המשטרה כוחה כלפי פנים”.

ייעוד משטרת ישראל

◆ משטרת ישראל פועלת לאכיפת החוק, לקיום הסדר הציבורי ולשמירה על בטחון הנפש והרכוש, תוך כיבוד זכויות היסוד של האדם.

השירות במשטרת ישראל מבוסס על ההכרה בשליחות הלאומית והגשמתה ועל הזדהות עם ערכי מדינת ישראל ורוח מגילת העצמאות.

מאזן החוסן הלאומי

המימד
הצבאי של
החוסן
הלאומי

המימד
האזרחי של
החוסן
הלאומי

מגמת עלייה במשקלו של מרכיב בטחון הפנים
במאזן החוסן הלאומי
בדגש על היבטי הביטחון האישי/פשיעה

החוסן הלאומי

- ◆ למשטרת ישראל תפקיד מרכזי בחיזוק ובשמירה על החוסן הלאומי.
- ◆ המשטרה אחראית על שמירת ביטחון הפנים. אחריות המעוגנת בהחלטות ממשלה ופקודת המשטרה.
- ◆ כאשר העורף הופך לחזית (מלחמת לבנון השנייה, מבצע עופרת יצוקה), למשטרה חלק מרכזי בהגנה על העורף ובטיפול בו. איום נוסף על החוסן הלאומי הוא האלימות הגואה.
- ◆ למשטרה תפקיד מרכזי בשמירה על החוסן הלאומי ובאירועי חירום נוספים בהתבסס על החלטות ממשלה כמפורט.

חוסן לאומי – הבסיס החוקי

◆ החלטת ממשלה ב/5 ממאי 1974 - קבעה שבעת טרור
אחריות המשטרה לביטחון הפנים בגבולות
המוגדרים בתוך המדינה.

◆ בוועדת שרים לביטחון פנים מיום 2.8.78 – (החלטה בפ/3)
נקבע כי האחריות לביטחון פנים מוטלת על מ"י, זאת על רקע
לקחי מלחמת יום הכיפורים ופיגועי טרור פלשתינאים.

חוסן לאומי – הבסיס החוקי

◆ החלטת ב/48 וועדת שרים לענייני ביטחון לאומי מינואר 2002.

◆ באוגוסט 2005 נוספה למשטרת ישראל האחריות לטיפול באסון המוני ועוגנה בפקודת המשטרה, פרק שישי, סעיף 90 א' רבתי: אירוע אסון המוני. "תהא משטרת ישראל אחראית לפיקוד ולשליטה בטיפול באירוע ויהיו לה הסמכויות כמפורט.."

חוסן לאומי – הבסיס החוקי

◆ בפקודת המשטרה, פרק שמיני, סעיפים 92 ו-93 - משטרת ישראל בתפקידים צבאיים: קובע "שבעת מלחמה או שעת חירום רשאי השר, בהסכמת ממשלה להכריז כי משטרת ישראל או חלק ממנה, תהיה כח צבאי העשוי להיות מועסק בתפקידים צבאיים להגנת המדינה"

"שוטרים שההכרזה חלה עליהם יחזיקו בנוסף על דרגותיהם המשטרתיות..בדרגות צבאיות כפי שיקבע השר בצו".
עוד צוין " .. וכן להחיל עליהם את הוראות חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו 1955".

חוסן לאומי

◆ משטרת ישראל חולקת עם צה"ל האחריות לביטחון המדינה כמפורט ב-30 פקודות מבצע של המשטרה, המפרטות האחריות המשותפת של המשטרה וצה"ל בטיפול באירועים בשגרה ובחירום.

◆ בנוסף בכל פקודת מבצע של המשטרה בנושא אירוע שמעורב בו קהל – ההיבט הביטחוני הוא חלק בלתי נפרד מהפקודה וכן גם הערכות המשטרה.

מסקנות וועדת מרידור לשינוי תפיסת הביטחון

- ◆ וועדה בראשות השר דן מרידור ובהשתתפות כ-20 מומחים בתחומים שונים בהם ר' מבי"ל דאז האלוף גיורא אילנד, בכירי צה"ל וכוחות הביטחון בחנה במשך כמעט כשנתיים את תפיסת הביטחון החדשה של ישראל.
- ◆ מסקנות הוועדה אומצו במלואן על ידי שר הביטחון דאז שאול מופז.
- ◆ עבודת הוועדה התרכזה בגיבוש המענה לשינוי באיום הביטחוני על ישראל בשל העליה בסכנת הטרור וירידה בסכנה לעימות קלאסי בין צבאות סדירים כפי שהיה בעבר.
- ◆ הטרור והטילים ארוכי הטווח לפי מסקנות הוועדה מעבירים את המלחמה משדות הקרב היישר אל האזרחים בעורף, דבר המצריך התגוננות לוחמתית של אוכלוסיה אזרחית.

חוסן לאומי

◆ במסגרת יום עיון שקוים לספ"כ המשטרה ביום 4.1.2010 בנושא "משטרה וחוסן לאומי", השתתף השר דן מרידור. בין היתר נאמר על ידו:

◆ "ישנו שינוי דרמטי בשדה הקרב שנלחמים בו, אין שדה קרב מחד ועורף מאידך. המלחמה היא בעורף..."

"...במונחים שלנו האויב הצליח להביא את המלחמה לעורף..."

"...כל עולם החזית מול העורף הוא עולם שיכול להיות קיים, אבל הוא לא האיום העיקרי עלינו, האיום העיקרי עלינו הוא האיום שבו העורף הוא החזית העיקרית..."

חוסן לאומי- לוח אירועים ביטחוניים

◆ האירועים על ציר הזמן מבטאים את העיסוק של המשטרה בהיבט הביטחוני, אירועי טרור הפס"ד במגזר הערבי, הפס"ד על רקע מדיני/כלכלי/חברתי, ירי טילים בצפון ובדרום הארץ, הערכויות לתרחישי ייחוס לטרור בלתי קונבנציונלי ואסון המוני.

הבסיס החוקי להכרת שוטרים ובני משפחותיהם ע"י משהב"ט

- ◆ חוק המשטרה (נכים ונספים) תשט"ו-1955, השווה מעמד השוטר למעמד החייל לעניין זכויותיהם עקב נכות או מוות כתוצאה מחבלה שנחבלו בה במהלך שירותם ועקב שירות זה.
- ◆ זכאות בשל נכות או מוות כתוצאה ממחלה שלקה בה השוטר בעת ועקב שירותו במשטרה, או מהחמרתה - נהג בה דין שונה מזה החל לגבי חייל.
- ◆ הסמכות לתת תגמול בשל נכות או מוות של שוטר כתוצאה ממחלה נתונה לפי החוקיות הני"ל, לוועדה מיוחדת אשר החלטותיה סופיות ויתרה מזה הדיונים בפני הוועדה מורכבים ומתמשכים.

הבסיס החוקי להכרת שוטרים ובני משפחותיהם ע"י משהב"ט

◆ במסגרת המגמה להשוות את תנאי העסקת השוטר והסוהר לאלו של החייל, בוצע שינוי חקיקה ב- 1981.

◆ בהצעת החוק שקדמה לשינוי ולכניסת חוק המשטרה (נכים ונספים) 1981 התשמ"א לתוקף - צוין, בין היתר, להשוות תנאי העסקת השוטר לאלו של החייל, ובכך לפשט ולקצר ההליכים למימוש הזכויות וגם להחיל השיקולים, הקריטריונים והנהלים המקובלים לגבי חיילים ושאייריהם גם לגבי שוטרים ושאייריהם. וכל זאת על מנת שלא לפגום בעיקרון השוויון.

הבסיס החוקי להכרת שוטרים ובני משפחותיהם ע"י משהב"ט

◆ חוק המשטרה - (נכים ונספים), התשמ"א – 1981 - קובע כי החוקים הבאים יחולו על שוטר ועל בני משפחתו של שוטר שנפטר:

* חוק נכים - תגמולים ושיקום התשי"ט 1959
והתקנות לפיו.

* חוק משפחות החיילים - חוק משפחות שנספו
במערכה - תגמולים ושיקום התשי"י 1950.

אגף משפחות והנצחה

הכרה במשפחת שוטר כמשפחה שכולה:

- ◆ מתחילת תחולת החוק, ההכרה במשפחת שוטר ניתנה באופן הבא:
- ◆ משפחתו של שוטר שנהרג בעת ועקב ביצוע תפקיד- מוכרת כמשפחה שכולה וזכאית לסיוע אגף משפחות והנצחה.
- ◆ משפחתו של שוטר שנפטר בגין מחלה-נבדק הקשר בין תנאי השירות למחלה ממנה נפטר. ההכרה ניתנת במקרים בהם מוכח הקשר בין נסיבות הפטירה לבין תנאי השירות/העסקה במשטרה.
- ◆ וועדה לפניים משורת הדין (ועדת למ"ד) דנה בהכרה במשפחות שכולות אשר נדחו ע"י משרד הביטחון, במידה והיו נימוקים סוציו-אקונומיים מספיקים וקיים קשר בין פטירת החלל למצוקה המתוארת.

אגף משפחות והנצחה

זכאות לקבורה בבתי עלמין צבאיים:

- ◆ קבורתם של אנשי משטרה בבתי עלמין צבאיים אינה מעוגנת בחוק בתי קברות צבאיים, תשי"י-1950 והיא הוחלה על השוטרים מכוח החלטות שר הביטחון ולאחר דיונים במועצה הציבורית.
- ◆ עפ"י ההחלטות זכאים להיטמן בבית עלמין צבאי – איש משטרה אשר נספה במהלך שירותו או נכה שהוכר ע"י אגף השיקום שוחרר מהשירות ואושפז ברציפות ממועד פציעתו ועד לפטירתו, ניצב או רנ"צ בדימוס.

אגף משפחות והנצחה

◆ קיים קשר שוטף של משטרת ישראל עם הגורמים הנוגעים במשרד הביטחון, בתחומים שפורטו לעיל, קשרי העבודה התחזקו לאורך השנים, ובני המשפחות השכולות של המשטרה המוכרים על ידי משרד הביטחון משולבים בפרויקטים ובאירועים שמארגנים הארגונים השונים שפועלים למען המשפחות השכולות: ארגון אלמנות ויתומי צה"ל וכוחות הביטחון וארגון יד לבנים.

אגף משפחות והנצחה - נתונים

חללים ומשפחות שכולות:

- ◆ מקום המדינה נספו 1248 שוטרים, מתוכם הוכרו על ידי משרד הביטחון 416 חללים.
- ◆ מס' האלמנות 594, מתוכם הוכרו על ידי משרד הביטחון 331.
- ◆ מס' ההורים השכולים 485, מתוכם הוכרו על ידי משרד הביטחון 182.
- ◆ מס' היתומים: עד גיל 21 399 מתוכם הוכרו 72 יתומים בגירים מעל גיל 21 1475 מתוכם הוכרו 271 יתומים.

אגף שיקום נכים

◆ זכאות שוטרי וגמלאי משטרה לסיוע אגף השיקום, נגזרת מחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט והתקנות לפיו.

◆ נתונים:

3,697 נכי משטרה באחוזי נכות 20%-100% ונכים באחוזי נכות 10%-19% שהוכרו לפני 1996 – מקבלי שירות מאגף השיקום.

2,700 נכי משטרה באחוזי נכות 0%-09% - תגמול חד פעמי.

1,397 נכי משטרה באחוזי נכות 10%-19% - תגמול חד פעמי (הוכרו לאחר 1996).

סה"כ 7,794 נכי משטרה מוכרים מתוכם מטופלים ע"י משהב"ט 3,697 נכי משטרה.

עמדת המשטרה

- ◆ יש לשמר המצב הקיים , המעוגן חוקית והנהוג כבר כ- 30 שנה. עם השנים נוספו והתרחבו משימות המשטרה בתחום ביטחון הפנים. כל נימוק כלכלי אינו עומד במבחן המשימות בשטח.
- ◆ לא ניתן להתעלם מתרומתם של השוטרים לשמירת בטחון הציבור והחוסן הלאומי. כל פגיעה בזכאות השוטרים ממשרד הביטחון בעלת השפעה ניכרת על הפעלת הכוח והיכולת לשלוח שוטרים למלא את המשימות הרבות והמגוונות שהמדינה הטילה עלינו.
- ◆ משטרת ישראל חולקת עם צה"ל את האחריות לביטחון המדינה ולא נכון להבחין בין הגופים.

עמדת המשטרה

◆ המשטרה גוף שמוצבים בו חיילים לשירות חובה, הדבר מהווה הוכחה נוספת לכך שמדובר בחלק בלתי נפרד משירותי הביטחון.

◆ יש לשמור על עיקרון השוויוניות לפיו, כל החלטה שתחול על משרת החובה והקבע בצה"ל, תחול בהתאמה על משרת החובה והקבע במשטרה.